

Handleiding docent - Zelfstandig keuzes maken: eigen partnerkeuze, eigen studiekeuze en zelfstandig wonen

Een eigen keuze maken over met wie je trouwt, van wie je houdt, welke studie je volgt of waar je gaat wonen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Gearrangeerde of gedwongen huwelijken komen in traditionele gemeenschappen nog regelmatig voor. Ook is de keuzevrijheid wat opleiding betreft soms beperkt door bepaalde vooroordelen over bepaalde studies of beroepen. Uit huis gaan voor het huwelijk is ook niet voor iedereen normaal. Zelfstandig keuzes maken is een belangrijk onderdeel van de zelfbeschikking, emancipatie en een fundamenteel mensenrecht.

Sociale druk en controle liggen vaak ten grondslag aan keuzebeperking binnen traditionele gemeenschappen. Het maken van eigen keuzes en het weigeren van de plannen die de familie of gemeenschap voor iemand had, kan leiden tot sociale uitsluiting en soms zelfs geweld. Eergerelateerd geweld en/of gedwongen achterlating kan een gevolg zijn van eigen keuzes maken.

Eigen partnerkeuze

Animatie afspelen. Na vertoning kunnen deelnemers de eerste reacties geven.

Notitie

Algemene vragen:

- Wat heb je gezien?
- Wat gebeurt er volgens jou?

Verdiepende vragen:

- Wat vind je van wat je zag? Wat vind je van het gedrag van de 'personen' in de animatie?
- Wat zou je doen als je dit ziet gebeuren?
- Heb je in de animatie iets gezien of gehoord waar je het niet mee eens bent. Zo ja, waarom ben je het er niet mee eens?

Leg uit dat het in Nederland voor veel mensen vanzelfsprekend is om zelf beslissingen te maken over relaties, studies en wonen. Dit betekent niet dat je helemaal niet overlegt met je naasten, maar wel dat jij uiteindelijk zelf de beslissing neemt.

Wat zijn je rechten?

- **In Nederland heb je het recht om je eigen partner uit te kiezen.**

Notitie: In Nederland mag je zelf bepalen van wie je houdt en met wie je trouwt. Geslacht, afkomst, geloof, huidskleur, handicap of inkomen maakt niets uit. Iemand dwingen om te trouwen is strafbaar. Daders kunnen straf krijgen.

Wat kan je doen?

- Vrije partnerkeuze is je recht als mens: Vertel dit aan je familie.
- Praat met je familie. Lukt dit niet? Vraag hulp aan een familielid of kennis naar wie ze wel luisteren.
- Vertel het aan iemand die je vertrouwt: Dit kan een vriend(in), collega, leraar of dokter zijn. Zij kunnen meedenken.
- Probeer erachter te komen waarom je familie het niet wilt: Dan kun je beter uitleggen waarom zij zich geen zorgen hoeven te maken.
- Is er iemand die dezelfde soort relatie heeft?: Gaat het goed met hun relatie? Laat die persoon kennismaken met je familie.

- Ga op tijd met je familie praten over partnerkeuze: Zij kunnen dan wennen aan het idee dat jij je eigen partner kiest.
- Weet wat je wilt: Laat dat merken en voelen aan je familie.

Eigen studiekeuze

Animatie afspelen. Na vertoning kunnen deelnemers de eerste reacties geven.

Notitie

Algemene vragen:

- *Wat heb je gezien?*
- *Wat gebeurt er volgens jou?*

Verdiepende vragen:

- *Wat vind je van wat je zag? Wat vind je van het gedrag van de 'personen' in de animatie?*
- *Wat zou je doen als je dit ziet gebeuren?*
- *Heb je in de animatie iets gezien of gehoord waar je het niet mee eens bent. Zo ja, waarom ben je het er niet mee eens?*

Wat zijn je rechten?

- In Nederland heb je het recht om te studeren en om je eigen studie uit te kiezen. Dit geldt ook voor vluchtelingen en huwelijksmigranten.
- In Nederland moeten kinderen tot hun 16e verplicht naar school. Ze moeten ook verplicht naar school van hun 16e tot hun 18e als ze nog geen middelbare school diploma hebben. Dit heet de kwalificatieplicht.

Wat zou jij doen?

- Vrije studiekeuze is je recht als mens: Vertel dit aan je familie.
- Praat met je familie: Lukt dit niet? Vraag hulp aan een familielid of kennis naar wie ze wel luisteren.
- Geef meer informatie over de studie: Misschien weet je familie niet welke studies en baankansen er zijn. Neem ze mee naar de open dagen van scholen. Laat je leraar met je familie praten.
- Probeer erachter te komen waarom je familie het niet wilt: Dan kan je beter uitleggen waarom zij zich geen zorgen hoeven te maken.
- Is er iemand die dezelfde studie heeft gedaan en een goede baan heeft?: Laat die persoon kennismaken met je familie.
- Ga op tijd met je familie praten over je studiekeuze: Zo kan je familie wennen aan het idee dat jij je eigen keuze maakt.
- Ben je zeker van je keuze? Zoek alles goed uit: Weet welke banen er zijn en wat je kunt verdienen. Zo kun je je familie beter overtuigen. Kan je je studie niet zelf betalen? Vraag een studentenlening aan. Verwijs door naar www.duo.nl voor meer informatie over het betalen van de studie.

Zelfstandig wonen

Animatie afspelen. Na vertoning kunnen deelnemers de eerste reacties geven.

Notitie

Algemene vragen:

- *Wat heb je gezien?*
- *Wat gebeurt er volgens jou?*

Verdiepende vragen:

- *Wat vind je van wat je zag? Wat vind je van het gedrag van de 'personen' in de animatie?*
- *Wat zou je doen als je dit ziet gebeuren?*
- *Heb je in de animatie iets gezien of gehoord waar je het niet mee eens bent. Zo ja, waarom ben je het er niet mee eens?*

Wat zijn je rechten?

- **Als je 18 jaar of ouder bent, heb je het recht zelfstandig te wonen**

Notitie: Als je minderjarig bent, heb je toestemming van je ouders nodig.

Wat zou jij doen?

- Praat met je familie: Luisteren ze niet? Vraag hulp aan een familielid of kennis naar wie ze wel luisteren.
- Studeer of werk je ver van je huis? Vertel hoe zwaar het is: Je moet elke dag vroeg opstaan. Je komt laat thuis. Je krijgt je huiswerk niet af.
- Leg uit waarom het goed is om op jezelf te wonen: Je leert om voor jezelf te zorgen. Je cijfers worden beter op school, omdat je meer tijd hebt voor je huiswerk.
- Ken je iemand die op zichzelf woont en bij wie het goed gaat?: Laat die persoon kennismaken met je familie.
- Probeer erachter te komen waarom je ouders het niet willen: Dan kan je beter uitleggen waarom zij zich geen zorgen hoeven te maken.
- Ga op tijd praten met je ouders over zelfstandig wonen: Zo kunnen je ouders wennen aan het idee dat jij je eigen keuze maakt.
- Vertrouwen je ouders je niet?: Vraag wat je kunt doen, zodat ze je wel vertrouwen.
- Zoek alles goed uit: Of je het kunt betalen. Hoe je huurtoeslag aanvraagt, enzovoort. Dan kan je je familie beter overtuigen en beter antwoord geven op hun vragen.
- Zoek via internet op wat je allemaal moet regelen om op jezelf te wonen: Verwijs naar www.femmesforfreedom.com en www.wijzeringeldzaken.nl voor meer informatie. Verwijs naar www.toeslagenaanvraag.nl voor informatie over uitkeringen en toeslagen.